

EDUSKUNNAN VASTAUS 233/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 235/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 51/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 6 §:n 1 momentin 7 kohta, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentin 4 kohta, 36 ja 53 a §, 60 §:n 2 momentin 1 kohta, 72 §:n 2 momentin johdantokappale, 73 §:n otsikko, 83 §, 85 §:n 3 momentin 6 kohta ja 88 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 53 a § laissa 586/2008 sekä 85 §:n 3 momentin 6 kohta ja 88 §:n 1 momentti laissa 1151/2007, sekä

lisätään 24 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 37 §:ään uusi 5 momentti, 73 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja 74 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Työeläke

Tässä laissa *työeläkkeellä* tarkoitetaan seuraavien säädösten mukaisia työ- ja perhe-eläkeitä:

7) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

8 §

Asumisedellytys

Kansaneläkkeeseen, perhe-eläkkeeseen ja lapsikorotukseen on oikeus Suomessa asuvalla henkilöllä. Perhe-eläkkeen edellytyksenä on lisäksi, että myös edunjättäjä asui kuollessaan Suomessa ja lapsikorotuksen edellytyksenä, että myös lapsi asuu Suomessa.

9 §

Asumisaikavaatimus

Asumisaikavaatimusta ei kuitenkaan edellytetä henkilöltä, jonka työkyvyttömyys on alkanut hänen asuessaan Suomessa ja ennen kuin hän on täyttänyt 19 vuotta. Asumisaikavaatimusta ei myöskään edellytetä työkyvyttömyyseläkettä hakevalta henkilöltä, joka on saanut 16 vuotta täyttäessään alle 16-vuotiaan vammaistukea.

23 §

Kansaneläkkeessä etuoikeutetut karttumet ja korotukset

Kansaneläkkeen määrää laskettaessa tulona ei oteta huomioon:

4) kertakorotusta, joka maksetaan tämän lain 6 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaiseen työeläkkeeseen taikka lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tai sotilastapaturmalain mukaiseen tapaturmaeläkkeeseen;

24 §

Kansaneläkkeen tarkistaminen

Kansaneläke tarkistetaan 1 ja 2 momentin lisäksi muualta kuin Suomesta maksettavan 22 §:ssä tarkoitetun eläkkeen ja korvauksen johdosta, jos sosiaaliturva-asetus tai muu kansainvälinen sosiaaliturvaa koskeva sopimus ei estä sen tulona huomioon ottamista. Tällöin kansaneläke tarkistetaan viimeistään kahden vuoden kuluttua kansaneläkkeen alkamisesta tai edellisestä tarkistamisesta.

36 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärän tarkistaminen

Täydennysmäärä tarkistetaan, kun täydennysmäärän maksamisen alkamisesta tai edellisestä

tarkistamisesta on kulunut kaksi vuotta (*määräaikaistarkistus*).

Täydennysmäärä tarkistetaan myös, kun:

1) lesken jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttavat lesken tulot ovat nousseet vähintään 734 euroa vuodessa verrattuna siihen kansaneläkeindeksillä korotettuun vuosituloon, jonka perusteella täydennysmäärä on laskettu;

2) lesken jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttavat lesken tulot ovat alentuneet vähintään 367 euroa vuodessa verrattuna siihen kansaneläkeindeksillä korotettuun vuosituloon, jonka perusteella täydennysmäärä on laskettu;

3) leski solmii avioliiton sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 50 vuotta; tai

4) leski menee avoliittoon tai hänen avoliittoonsa päättyy taikka lesken avioliitto purkautuu.

Jos 2 momentissa tarkoitettu muutos on tapahtunut kuukauden ensimmäisenä päivänä, täydennysmäärä tarkistetaan sen kuukauden alusta. Muussa tapauksessa täydennysmäärä tarkistetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta.

37 §

Jatkoeläkkeen lakkaaminen

Jatkoeläkkeen täydennysmäärä lakkaa ilman eri päätöstä, jos 73 §:n 3 momentin 3 kohdan perusteella keskeytettyä täydennysmäärää ei ole kahden vuoden kuluessa keskeyttämisestä lukien vaadittu maksettavaksi.

53 a §

Lapsikorotuksen maksaminen Kansaneläkelaitokselle

Edellä 51 §:ssä tarkoitettu lapsikorotus maksetaan Kansaneläkelaitokselle sen pyynnöstä elatustuen korvauksena ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain (580/2008) mukaista elatustukea sen vuoksi, että eläkkeensaaja on lainminlynnyt lapsen elatusvelvollisuuden.

60 §

Lapsikorotuksen hakeminen ja ilmoitusvelvollisuus

Lapsikorotuksen saajan on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle:

1) osoitteen muutoksesta sekä lapsikorotuksen saajan tai lapsen ulkomaille muutosta ja Suomeen paluusta;

72 §

Eläkkeen periminen takautuvasti maksettavasta työeläkkeestä tai korvauksesta

Kansaneläkelaitoksella on oikeus periä työeläkkeen maksajalta tämän takautuvasti suorittama eläke siltä osin kuin se vastaa liikaa maksettua kansaneläkettä tai ylimääräistä rintamalisää, jos työeläkkeen maksaja:

73 §

Maksamisen keskeyttäminen

Eläkkeen maksaminen keskeytetään, jos:

1) ulkomailta asuva eläkkeensaaja ei ole vastannut hänelle 56 §:n 4 momentin perusteella lähetettyyn olosuhteiden selvityspyyntöön määräajassa;

2) eläkkeensaaja ei ole palauttanut hänelle 24 §:n 3 momentin perusteella lähetettyä tarkistushakemusta määräajassa; tai

3) täydennysmäärän saaja ei ole palauttanut hänelle 36 §:n 1 momentin perusteella lähetettyä tarkistushakemusta määräajassa.

74 §

Etuuden lakkaaminen

Eläke lakkaa ilman eri päätöstä, jos 65 §:n 1 momentin tai 73 §:n 3 momentin 1 tai 2 koh-

dan perusteella keskeytettyä eläkettä ei ole kahden vuoden kuluessa keskeyttämisestä lukien vaadittu maksettavaksi.

83 §

Asian uudelleen ratkaiseminen työeläkkeen tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos kansaneläkkeen tai perhe-eläkkeen saajalle on takautuvasti myönnetty 22 §:ssä tarkoitettu tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus tai tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman 84 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 81 §:n 2 momentin mukaista asianosaisten suostumusta asianosaista kuultuaan ratkaista asian uudelleen.

85 §

Tiedot viranomaisilta sekä eläke- ja vakuutuslaitoksilta

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi vuosittain oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä verohallinnolta välttämättömät tiedot yksilöintitietoineen luonnollisten henkilöiden:

6) varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 §:ssä tarkoitetuista julkisesti noteerattujen osakkeiden lukumääristä yhtiöittäin ja osakesarjoittain sekä sijoitusrahasto-osuuksien lukumääristä sijoitusrahasto-osuuksettain;

88 §

Tiedot vankeusrangaistuksesta

Rikosseuraamuslaitoksen yksiköllä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisen etuuksien täytäntöönpanoa varten velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle tiedot ran-

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (571/2007) 12 §:n 2 momentin 1 kohta, 13 §:n 2 momentti, 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 17 §:n 6 momentti, 30 §:n 2 momentin johdantokappale, 41 §, 45 §:n 2 momentti ja 53 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 1002/2008, sekä *lisätään* lakiin uusi 30 a § seuraavasti:

12 §

Vuositulo

 Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään:
 1) yrittäjänä, maatalousyrittäjänä ja apurahansaajana saatu tulo otetaan huomioon yrittäjän eläkelain (1272/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) perusteella vahvistetun työtulon mukaisena; sekä
 -----

13 §

Huomioon otettava omaisuus

 Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittu omaisuus otetaan huomioon verotuksessa vahvistetun tai lasketun arvon mukaisena. Metsäomaisuuden arvona otetaan huomioon 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu metsätalouden tulo kerrottuna luvulla 10. Obligaatiot ja joukkovelkakirjat otetaan huomioon niiden käyvän arvon mukaisina. Julkisesti noteeratun osakkeen ja sijoitusrahasto-osuuden arvona otetaan huomioon 70 prosenttia asumistuen myöntö- tai tarkistusajankohtaa edeltävän vuoden viimeisen pörssipäivän arvosta. Vakuutus sijoitukset otetaan huomioon takaisinostoarvoon.
 -----

14 §

Etuoikeutetut tulot

 Asumistukea laskettaessa vuositulona ei oteta huomioon hakijan ja hänen avio- tai avopuolisonsa:
 -----

4) lapsilisälain (796/1992) mukaista lapsilisää, elatustukilain (580/2008) mukaista elatustukea tai lapsen elatusapua, jota suoritetaan tuomioistuimen päätöksen tai kirjallisen sopimuksen perusteella;
 -----

17 §

Asumistuen tarkistaminen

 Asumistuen määrä muutetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona 10 §:ssä tarkoitettu enimmäismäärän korottamiseen oikeuttava lapsi muuttaa samaan asuntoon asumistuen saajan kanssa tai pois siitä. Määrä lasketaan edellisen päätöksen määräytymisperusteiden ja sen antamisajankohdan mukaisen enimmäismäärän perusteella. Ennen päätöksen antamista asumistuen saajaa on kuultava.
 -----

30 §

Asumistuen periminen takautuvasti maksettavasta työeläkkeestä tai korvauksesta

-----
 Kansaneläkelaitoksella on oikeus periä kansaneläkelain 6 §:ssä mainittujen lakien mukai-

sen eläkkeen maksajalta tämän takautuvasti suorittama eläke siltä osin kuin se vastaa liikaa maksettua asumistukea, jos eläkkeen maksaja:

30 a §

Asumistuen myöntäminen väliaikaisesti

Jos asumistuen hakija on hakenut eläkettä tai etuutta muusta valtiosta, asumistuki voidaan myöntää väliaikaisesti asian käsittelyn ajaksi. Kun muusta valtiosta haetusta eläkkeestä tai etuudesta saadaan tieto, Kansaneläkelaitos antaa lopullisen päätöksen asumistuesta.

41 §

Asian uudelleen ratkaiseminen eläkkeen tai korvauksen myöntämisen johdosta

Jos asumistuen saajalle on takautuvasti myönnetty kansaneläke, leskeneläke tai kansaneläkelain 22 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu asumistuessa tulona huomioon otettava työeläke tai korvaus taikka tällaista etuutta on korotettu, Kansaneläkelaitos voi ilman tämän lain 42 §:n mukaista päätöksen poistamista tai 39 §:n 2 momentin mukaista asianosaisen suostumusta asianosaista kuultuaan ratkaista asian uudelleen.

45 §

Tiedot laitoshoidosta ja vankeusrangaistuksesta

Rikosseuraamuslaitoksen yksiköllä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia kos-

kevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisen asumistuen täytäntöönpanoa varten velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle tiedot rangaistuksen alkamisesta, henkilön vapautumisesta sekä koevapauden alkamisesta ja keskeytymisestä. Tiedot on annettava asumistuen saajasta, joka on alkanut suorittaa yli kolme kuukautta kestävästä vankeusrangaistuksesta tai sen ohella suoritettavaa sakon muutorangaistusta. Tiedot on annettava myös silloin, kun rangaistuksen täytäntöönpanoa välittömästi edeltänyt tutkintavankeusaika vähennetään rangaistuksesta ja vähennyksen ja rangaistuksen täytäntöönpanon yhteenlaskettu aika on yli kolme kuukautta.

53 §

Indeksisidonnaisuus

Tässä laissa säädetyt rahamäärät lukuun ottamatta 12 §:n 3 momentissa ja 13 §:n 3 momentissa mainittuja rahamääriä sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 30 §:n 2 momentin johdantokappale tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Laki

maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain 7 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maahanmuuttajan erityistuesta 20 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1192/2002) 7 §:n 2 momentin 9 kohta ja 38 §:n 1 momentti, sekä

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 575/2007 ja 1158/2007, uusi 2 momentti ja lailla 575/2007 kumotun 3 momentin tilalle uusi 3 momentti, jolloin osaksi muutettu 2 momentti siirtyy 4 momentiksi ja nykyinen 4 momentti 5 momentiksi, seuraavasti:

7 §

Huomioon otettavat tulot

Yrittäjänä, maatalousyrittäjänä ja apurahan-saajana saatu tulo otetaan huomioon yrittäjän eläkelain (1272/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) perusteella vahvistetun työtulon mukaisena.

Korko- ja osinkotulot otetaan tulona huomioon, jos ne yhteensä ylittävät 60 euroa vuodessa.

Tulona ei kuitenkaan oteta huomioon (*etuoi-keutetut tulot*):

9) sotilasavustuslain (781/1993) mukaista perusavustusta eikä sotilasvammalain (404/1948) mukaista elinkorkoa;

38 §

Indeksisidonnaisuus

Tämän lain 6, 7, 9, 19 ja 21 §:n rahamäärät lukuun ottamatta 7 §:n 3 momentissa mainittua rahamäärää sekä tämän lain mukaan myönnettyjen erityistukien rahamäärät sidotaan elinkustannusten muutoksiin siten, että niitä muutetaan samanaikaisesti ja samassa suhteessa kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

asumistukilain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1160/2007, seuraavasti:

3 §

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin pysyviin kuukausituloihin luetaan ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden yhteenlasketusta 3 a §:n mukaisesta omaisuudesta viisitoista prosenttia jaettuna kahdellatoista siltä osin kuin se ylittää valtioneuvoston asetuksella vuosittain ruokakunnan koon mukaan säädettävän määrän. Omaisuudesta vähennetään velat. Pysyviin kuukausituloihin ei lueta valtioneuvoston asetuksella säädettäviä tuloja eikä 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuja alivuokralaiselta saatuja vuokratuloja. Korko- ja osinkotulot otetaan tulona huomioon, jos ruokakunnan jäsenen korko- ja osinkotulot yhteensä ylittävät viisi euroa kuukaudesta. Korkotuloja arvioitaessa jokaisen ruokakunnan jäsenen talletuksista vähennetään käyttöva-

roina 2 000 euroa. Yrittäjänä, maatalousyrittäjänä ja apurahansaajana saatu tulo otetaan huomioon yrittäjän eläkelain (1272/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) perusteella vahvistetun työtulon mukaisena. Metsätalouden tulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna metsän pinta-alalla. Pysyviä kuukausituloja määriteltäessä voidaan käyttää muun luotettavan selvityksen puuttuessa perusteena henkilön veronalaisen ansio- ja pääomatulojen yhteismäärää viimeksi toimitetussa verotuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

vammaisetuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisetuksista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (570/2007) 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentin 4 kohta, 16 §, 17 §:n 2 momentin 1 kohta, 31 §:n otsikko ja 44 §:n 2 momentti sekä

lisätään 9 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta, 31 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1153/2007, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja 33 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa /2009, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

6 §

Asumisaikavaatimus

Henkilöllä on lisäksi ilman asumisaikavaatimuksen täyttämistä oikeus:

- 1) alle 16-vuotiaan vammaistukeen;
- 2) 16 vuotta täyttäneen vammaistukeen, jos hän saa 16 vuotta täyttäessään alle 16-vuotiaan vammaistukea;

- 3) eläkettä saavan hoitotukeen, jos hän saa 16 vuotta täyttäessään alle 16-vuotiaan vammaistukea.

9 §

Eläkettä saavan hoitotuki

Oikeus hoitotukeen on 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, joka saa:

4) täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, sotilastapaturmalain (1211/1990), sotilasvammalain (404/1948) taikka liikennevakuutusta koskevan lainsäädännön mukaista jatkuvaa tapaturmaeläkettä, elinkorkoa, työkyvyttömyyseläkettä tai sellaista ansionmenetyksen korvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi;

4 a) tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) mukaista jatkuvaa tapaturmaeläkettä tai elinkorkoa taikka liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista jatkuvaa työkyvyttömyyseläkettä tai ansiomenetykskorvausta, viimeksi mainittua kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta; tai

16 §

Takautuva hakuaika

Vammaisetautta maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jolloin oikeus etuuteen on syntynyt. Jos oikeus vammaisetauteen syntyy kuukauden 1 päivänä, maksetaan vammaisetautta kuitenkin sen kuukauden alusta, jona oikeus siihen on syntynyt. Etuutta ei kuitenkaan makseta ilman erityistä syytä pitemmältä kuin kuuden kalenterikuukauden ajalta ennen etuuden hakemista. Samoin menetellään etuutta korotettaessa.

17 §

Alle 16-vuotiaan vammaistuen hakeminen ja ilmoitusvelvollisuus

Alle 16-vuotiaan vammaistukea saavan lapsen edunvalvojan, huoltajan tai muun alle 16-vuotiaan vammaistukea 15 §:n 2 momentin mu-

kaan hakemaan oikeutetun henkilön on ilmoitettava:

1) lapsen tai hänen huoltajansa osoitteen muutoksesta, ulkomaille muutosta ja Suomeen paluusta;

31 §

Maksamisen keskeyttäminen

Vammaisetauden maksaminen keskeytetään, jos ulkomailta asuva etuudensaaja tai alaikäisen etuudensaajan huoltaja ei ole vastannut hänelle 18 §:n 4 momentin perusteella lähetettyyn olosuhteiden selvityspyyntöön määräajassa.

33 §

Vammaisetauden lakkaaminen

Vammaisetaus lakkaa ilman eri päätöstä, jos 31 §:n 3 momentin perusteella keskeytettyä etuutta ei ole kahden vuoden kuluessa keskeyttämisestä lukien vaadittu maksettavaksi.

44 §

Tiedot vankeusrangaistuksesta

Rikosseuraamuslaitoksen yksiköllä on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä vammaisetauksien täytäntöönpanoa varten velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle tiedot rangaistuksen alkamisesta, henkilön vapautumisesta sekä koevapauden alkamisesta ja keskeytymisestä. Tiedot on annettava etuudensaajasta, joka on alkanut suorittaa yli kolme kuukautta kestävästä vankeusrangaistuksesta tai sen ohella suoritettavaa sakon muuntorangaistusta. Tiedot on annettava myös silloin, kun rangaistuksen täytäntöönpanoa välittömästi edeltänyt tutkintavankeusaika vähennetään rangaistuksesta ja vähennyksen ja ran-

EV 233/2009 vp — HE 235/2009 vp

gaistuksen täytäntöönpanon yhteenlaskettu aika
on yli kolme kuukautta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

_____

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2009

_____